

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл. бр. Гж. 921/16
Дана: 24.03.2016. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени грађански суд, у већу чији је председник судија Верица Бајић, а чланови судије Оливера Пејак Прокеш и Вера Крстин, у парници тужиље **АА** из ..., чији је пуномоћник Гордана Катанић, адвокат у Новом Саду, против туженог **ББ** из ..., чији је пуномоћник Александар Мољац, адвокат у Новом Саду, **ради утврђења и поделе брачне тековине**, одлучујући о жалбама парничних странака против пресуде Основног суда у Новом Саду, посл. бр. П. 1940/13 од 21. септембра 2015. године и жалби тужиље против допунске пресуде Основног суда у Новом Саду, посл. бр. П. 1940/13 од 15. јануара 2016. године, на седници већа одржаној дана 24. марта 2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалбе тужиље **УСВАЈА** и пресуду Основног суда у Новом Саду, посл. бр. П. 1940/13 од 21. септембра 2015. године и допунску пресуду Основног суда у Новом Саду, посл. бр. П. 1940/13 од 15. јануара 2016. године **ПРЕИНАЧАВА** у одбијајућем делу за стварно правни захтев тако што **УСВАЈА** тужбени захтев тужиље за разлику од досуђене 1/6 дела на стану у ..., изграђеног на парц. бр. ... к.о. ..., уписаног у листу непокретности бр. ... РГЗ СКН ... до 1/2 дела.

Жалбу туженог **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, ДЕЛИМИЧНО ОДБИЈА**, пресуду Основног суда у Новом Саду, посл. бр. П. 1940/13 од 21. септембра 2015. године **ПОТВРЂУЈЕ** у делу стварно правног захтева за 1/6 дела на стану у ..., изграђеног на парц. бр. ... к.о. ..., уписаног у листу непокретности бр. ... РГЗ СКН ..., за исплату 137.599,92 динара са законском затезном каматом од 21.09.2015. године до исплате и одлуку о трошковима поступка, а **ПРЕИНАЧАВА** у делу одлуке о досуђеној камати, тако што се захтев тужиље за законску затезну камату на износ од 137.599,92 динара од утужења (07.06.2012. године) до пресуђења (21.09.2015. године) **ОДБИЈА**.

Обавезује се тужени да тужиљи исплати износ од 45.000,00 динара на име трошкова другостепеног поступка, у року од 15 дана.

Образложење

Побијаном пресудом, исправљеном допунском пресудом, делимично су усвојени примарни и евентуални тужбени захтев и утврђено је да тужиља има право својине по основу брачне тековине у 1/6 дела на стану у ..., изграђен на парц. бр. ... к.о. ..., уписан у листу непокретности бр. ... РГЗ СКН ..., који је уписан на име туженог у 1/1 дела, те да је тужени дужан да призна и трпи да се тужиља упише у јавним књигама као власник означене непокретности у 1/6 дела. Тужени је обавезан да тужиљи исплати износ од

137.599,92 динара са припадајућом законском затезном каматом од 07.06.2012. године до исплате, на име свог дела дуга по уговору о готовинском кредиту бр. КС ... од ... године. Са делом преиначеног евентуалног противтужбеног захтева тужиле да јој тужени исплати износ од 12.587 евра са припадајућом каматом, на име њеног доприноса у стицању заједничке брачне тековине, тужиле је одбијена, као и у делу преиначеног примарног тужбеног захтева да се обавезе тужени да јој исплати износ од 1.150 евра са припадајућом каматом од 07.06.2012. године до исплате. Тужени је обавезан да тужиле исплати трошкове парничног поступка у износу од 243.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате, у року од 15 дана.

Тужиле је благовремено, путем пуномоћника, изјавила жалбу на првостепену пресуду побијајући је из свих законских разлога у делу одлуке о стварно правном захтеву и делу којим је одлучено о трошковима спора, предлажући да овај суд пресуду преиначи и усвоји тужбени захтев тако што ће утврдити да је тужиле по основу брачне тековине власник предметног стана у $\frac{1}{2}$ дела и досудити тужиле трошкове парничног поступка. Трошкови другостепеног поступка су опредељени и тражени. У жалби је тужиле указала на очигледне грешке у писању и рачунању и предложила да суд донесе решење о исправци пресуде, као и на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. ЗПП-а.

Тужени је жалбу изјавио благовремено, путем пуномоћника. Жалбом се пресуда побија у делу којим је усвојен тужбени захтев, из свих законских разлога, а жалбени предлог је да овај суд преиначи ожалбени део пресуде тако што ће одбити тужбени захтев и обавезати тужиле на накнаду трошкова спора туженом. Указао је на битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. ЗПП-а, да је стан купио пре закључења брака са тужилом и да представља његову искључиву својину, те да не дугује тужиле износ по основу кредита, јер је кредит утрошен на тужилине личне потребе. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Жалба тужиле је основана.

Жалба туженог је делимично основана.

По жалби тужиле првостепени суд је донео допунску пресуду посл. бр. П. 1940/13 од 15. јануара 2016. године, којом је исправио очигледне грешке у писању и рачунању у складу са одредбом чл. 362. ст. 1. ЗПП-а. Тужиле је изјавила благовремену жалбу и на допунску одлуку из свих законских разлога у делу одлуке о стварно правном захтеву.

Жалба тужиле на допунску пресуду је основана.

Побијане првостепена и допунска пресуда нису захваћене битним повредама поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1., 2., 3., 5., 7. и 9. Закона о парничном поступку, о чему другостепени суд води рачуна по службеној дужности, као и о правилној примени материјалног права, сходно чл. 386. ст. 3. ЗПП, али је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, делимично погрешно примењено материјално право, на шта су жалбе тужиле основано указале. Не стоје наводи жалби парничних странака да постоји противречност између чињеница утврђених током поступка и изведених доказа у односу на разлоге пресуде којима се тужбени захтев усваја и побијана пресуда није донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 12. ЗПП-а. Противречности које су постојале тичале су се очигледних грешки у писању и рачунању и отклоњене су допунском пресудом.

Према утврђеним чињеницама парничне странке су ванбрачну заједницу засновале ... године, а брак закључиле ... године. Имају двоје заједничке деце, сина ВВ, рођеног ... године и ћерку ГГ, рођену ... године. До јуна ... године парничне странке и заједничка деца су становали на адреси ..., а тада се тужени иселио из тог стана, тако да су у стану остали да живе тужила и заједничка деца, која су тужилци поверена на самостално вршење родитељског права. Стан који је предмет спора уписан је у катастру непокретности као својина туженог у 1/1 дела. У време када је заснована ванбрачна заједница између странака, ... године, то је био стан у друштвеној својини. Предметни стан је откупљен 1997. године, а откупна цена је била у оно време око 5000 ДЕМ. У обрачуну откупне цене стана који је саставило ЈП „...“ од 04.08.1997. године, као носилац станарског права наведен је тужени са два члана породичног домаћинства. Власник предметног стана био је Град Уговор о откупу стана је закључен тако да се наведени износ исплати у року од 40 година, на 480 месечних рата, странке су одмах започеле са исплатом рата и стан још увек није исплаћен у целости. Рате су биле у динарима, последња рата која је плаћена крајем 2011. године била је 745,00 динара. Од краја ... године исплату рата за откуп стана преузео је на себе тужени. Док је трајала заједница живота, рате за откуп стана отплаћиване су од заједничких средстава странака. У моменту заснивања ванбрачне заједнице ... године, тужени је већ био у инвалидској пензији, а последња пензија коју је примио износила је 6.500,00 динара. Тужени је током трајања заједнице живота имао и продавницу музичких инструмената од ... до ... године. По том основу месечно је минимално зарађивао око 300 ДЕМ и више. Имао је и додатне приходе по основу тога што је свирао гитару, радио на техничким уређајима и миксовао. Једном приликом је на турнеји зарадио до 1.500 евра. Повремено је обављао послове везано за аларме, камере и видео надзор и по том основу је зарађивао од 150 до 500 евра. Тужила је стално запослена више од 20 година у ..., а тренутно јој зарада износи 31.000,00 динара. Тужила је подигла готовински кредит, током трајања брачне заједнице, у износу од 2.300 евра. Кредит је био потребан како би се вратили неки дугови, за потребе домаћинства и како би тужила одвела децу на море. Од овог износа 1.000 евра је тужени потрошио на поправку аутомобила. Дуг по кредиту је рефинансиран дана 20.08.2010. године у износу од 308.000,00 динара и од тада се тај кредит отплаћује у динарском износу, а месечна рата тренутно износи 7.900,00 динара и обуставља се тужилци са зараде. Тужени је дана 19.04.2012. године поднео тужбу против тужилце, ради предаје поседа и то стана у ..., у ул. ... и да му тужила надокнади трошкове поступка.

На основу овако утврђених чињеница првостепени суд је применом одредаба Породичног закона и то чл. 171. и чл. 180. ст. 1. тужбени захтев тужилце делимично усвојио и утврдио да тужилци припада по основу заједничке тековине 1/6 дела предметног стана и износ од 137.599,92 динара са припадајућом законском затезном каматом од 07.06.2012. године до исплате, на име дела дуга туженог по уговору о готовинском кредиту бр. КС ... од ... године. Првостепени суд је закључио да предметни стан још увек није откупљен у целости, да је тужила у његовом откупу учествовала 14 година и 4 месеца и да је за тај период отплаћена 1/3 стана, те да тужилци има припасти 1/6 стана, јер је и тужени имао исти удео у откупу овог стана.

Основано је жалба тужилце указала да првостепени суд није правилно утврдио да тужила има право на 1/6 дела предметног стана по основу брачне тековине. У том делу тужила оправдано приговара правилности примене материјалног права од стране првостепеног суда.

С друге стране, неосновано тужени указује да је суд пропустио да цени да је он користио и „поседовао“ предметни стан, пре заснивања ванбрачне и брачне заједнице са тужиљом, због чега и представља његову посебну имовину. Уговору о откупу стана је претходио уговор о додели стана на коришћење туженом и по његовом схватању тужиља је могла поставити само облигационо – правни захтев који би се односио на накнаду штете „за удео у плаћању откупа“, а никако стварно – правни у смислу утврђења сусвојине на предметном стану, јер је према наведеним уговорима које тужиља није оспорила, тужени једини власник спорног стана.

Породични закон у чл. 171. прописује да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота представља њихову заједничку имовину. По чл. 180. ст. 1. ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба), а према ст. 2. истог члана, претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки.

Стан на којем тужиља тражи утврђење права власништва у $\frac{1}{2}$ дела стечен је за време трајања заједнице живота странака, а прибављен је откупом из друштвене својине и под посебним погодностима, који начин стицања карактеришу одређене специфичности које произилазе из одредби Закона о становању. Својина по овом основу није стечена радом супружника током трајања брака, већ у претежном делу представља трансформацију једног личног стварног права – права становања у друго стварно право – право својине. Основ тог стицања је уговор о откупу стана као двострано теретни правни посао, али је могућност закључења тог уговора резервисана за титулара права становања и други законом одређен круг лица. Уговором о откупу стана стиче се право својине по самом закону и такав уговор има стварно правно дејство, при чему је стицање извршено моментом закључења пуноважног правног посла, односно уговора о откупу. Када је уговор о откупу стана закључио један супружник, право на стан улази у режим заједничке имовине супружника. Откупна цена стана не формира се под условима понуде и потражње (тржишна цена), већ по посебно прописаним елементима. Дакле, околност да је један супружник платио откупну цену за стан, не искључује допринос другог супружника у стицању својине по наведеном основу. Поред тога, то што је само тужени уписан у јавним књигама као искључиви власник стана који је предмет спора, не искључује право тужиље да тражи да се утврди њен допринос у стицању истог. Према томе, стан који је предмет спора улази у режим заједничке имовине у смислу чл. 171. ст. 1. Породичног закона, са уделом од по $\frac{1}{2}$ дела сваког супружника, у овом случају тужиље и туженог.

Тужени оспорава и одлуку суда по питању утврђења да је кредит од 2.300 евра који је тужиља подигла, потрошен на режијске трошкове, потребе заједничке деце и поправку аутомобила. Притом, сам тужени је у жалби контрадикторан, јер прво каже да се тужиља иселила из предметног стана ... године, (па да и због тога нема правни интерес за утврђење права својине), а потом наводи да је он тај који плаћа режијске трошкове и да њему стижу опомене за неплаћене рачуне, иако у стану станује тужиља, те да је кредит потрошен из разлога становања тужиље у предметном стану после развода без плаћања закупнине и режијских трошкова који терете стан и под изговором задовољења основних потреба деце.

Ова указивања туженог су неоснована и непоткрепљена доказима. Прво, неспорно је утврђено да је кредит подигнут за време трајања брачне заједнице као и на чега је потрошен (1.000 евра да деца иду на море, 1.000 евра за поправку аутомобила и остатак на дугове). Друго, тужиља није могла да потроши кредит за трошкове становања после развода, с обзиром да га је подигла ... године, да је кредит ... године

рефинансиран, а парничне странке су се развеле ... године, односно тужени се иселио из заједничког стана крајем ... године, када је новац добијен по основу кредита био увелико потрошен. Чињеницу да он плаћа режијске трошкове и дугове по опоменама за исте, иако не живи у предметном стану, тужени није доказао, а како је терет доказивања тих чињеница био на њему, сходно чл. 7., чл. 228. и чл. 229. ЗПП-а, то је и ово жалбено указивање туженог неосновано.

Према чл. 187. ст. 1. Породичног закона за обавезе преузете ради подмирења потреба заједничког живота у браку, као и за обавезе које по закону терете оба супружника, одговарају супружници солидарно својом заједничком и посебном имовином, а према ставу 2. истог члана, супружник који је из своје посебне имовине подмирио заједничку обавезу има право на накнаду од другог супружника сразмерно његовом уделу у заједничкој имовини. Сходно наведеној одредби, тужиља има право да тражи од туженог исплату на име дела дуга туженог по уговору о готовинском кредиту бр. КС ... од ... године, којим је кредит из ... године рефинансиран, с тим што тужиљи може припасти само половина од укупно исплаћеног износа, односно тужиљи не може припасти будуће потраживање, него само половина од онога што је исплатила после развода брака. Кредит је рефинансиран на износ од 308.000,00 динара, са роком отплате на шест година, на 72 рате, месечна рата која се тужиљи обуставља са зараде износи 7.900,00 динара, а тужени је учествовао у враћању кредита док није напустио брачну заједницу крајем ... године. Тужиљи припада потраживани износ од 137.599,92 динара, а то са разлога што је тужиља у периоду од постављања овог захтева (6./2012.) па до пресуђења (9./2015.) на име отплате кредита укупно исплатила 39 рата од по 7.900,00 динара, а што износи 308.100,00 динара, а половина овог износа који терети туженог је 154.050,00 динара. Дакле, тужиља потражује исплату мањег новчаног износа од припадајућег, који јој је пресудом и досуђен у мањем износу од припадајућег.

Правилна примена материјалног права налаже да се тужиљи може признати камата на досуђени износ од 137.599,92 динара само од момента првостепеног пресуђења као дана када је утврђена висина припадајуће накнаде до тада, те је из тог разлога одбијен њен захтев за законску затезну камату од 07.06.2012. године до пресуђења и првостепена пресуда у том делу преиначена.

Трошкови парничног поступка су према опредељеном захтеву за накнаду трошкова поступка, правилном применом одредби чл. 153. и 154. ЗПП, важеће Адвокатске тарифе и Закона о судским таксама, правилно обрачунати и припадају тужиљи у утврђеном износу од 243.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Како је тужиља успела са жалбама, припада јој износ од по 22.500,00 динара за састав жалби против првостепене и допунске одлуке, односно укупно 45.000,00 динара. Тужени је са жалбом успео у незнатном делу, те је овај суд одлучио да му трошкови другостепеног поступка не припадају.

Из наведених разлога, применом чл. 390. ЗПП, овај суд је првостепену пресуду делимично потврдио, а делимично преиначио сходно чл. 394. тач. 4. ЗПП.

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - судија,
Верица Бајић,с.р**

зто:

Напомена:

Рев 1839/2016 од 04.05.2017. године, одбија се као неоснована ревизија туженог изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 921/16 од 24.03.2016. године.